

РЕШЕНИЕ

№ 5012

гр. София, 20.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 66 СЪСТАВ, в публично заседание на
шести март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: ГЕОРГИ ИЛ. АЛИПИЕВ

при участието на секретаря ГАЛИНА ХР. ХРИСТОВА
като разгледа докладваното от ГЕОРГИ ИЛ. АЛИПИЕВ Гражданско дело №
20231110122107 по описа за 2023 година

Производството по делото е образувано по предявени от „****“ АД
против А. К. К. ЕГН ***** обективно кумулативно и субективно
съединени **искове с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 430, ал. 1
и ал. 2 ТЗ, вр. чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД и чл. 86, ал.1 ЗЗД** за признаване за
установено, че ответникът дължи на ищеца сумата **2 000,00** лева - главница по
Договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и
предоставяне на овърдрафт по разплащателна сметка Номер:**CCR-
***/30.07.2008 г., ведно със законна лихва за период от 21.09.2022 г. до
изплащане на вземането, сумата **1133,93** лева - договорна лихва за период от
20.09.2019 г. до 18.09.2022 г., сумата **1,11** лева - мораторна лихва за период от
19.09.2022 г. до 20.09.2022г., сумата **60,00** лева - разноски за връчване на
покана, за които е издадена заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК от
21.10.2022 г. по гр. д. № 51 333/2022 г. по описа на СРС, 66 състав.

Твърди се, че вземането произтича от следните обстоятелства: Договор
за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и
предоставяне на овърдрафт по разплащателна сметка Номер: **СС-R-
***/30.07.2008 г. По договора са дължими 2000 лв. - главница, **23 333,35 лв.** -
договорна лихва за периода **05.08.2009 г.- 18.09.2022г.**, 18 532,76 лв. -
наказателна лихва за периода 06.10.2010 г. - 19.05.2018 г., 1,11 лева -
мораторна лихва за период от 19.09.2022 г. до 20.09.2022 г. и 60 лв. разноски
за връчване на покана чрез ЧСИ. Със заявлението се претендират
горепосочените суми. Падежът на вземанията е настъпил на 05.08.2009 г. и на
осн. чл. 13,1 вр. чл. 13,1,1 от ОУ, раздел XIII с покана, връчена чрез ЧСИ на
16.12.2020 г., кредиторът е обявил вземанията за предсрочно изискуеми
считано от 19.09.2022 г.

В срока по чл. 131 ГПК е подаден писмен отговор. Ответникът не спори да е сключил Договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на овърдрафт по разплащателна сметка Номер: ****СС-R-***/30.07.2008** г., но излага, че последната издадена по него карта е изтекла като валидност на до **29.07.2009** г. и не е издавана последваща карта, поради което договорът не е действащ, тъй като не е подновено действието му. Оспорва да е приел ОУ и условията на кредита. Не спори, че е падежът на задълженията е на **05.08.2009** г., поради което се позовава на давност. Излага, че използваните суми по кредитната карта са отделно възникнали задължения, поради което се прилага кратката тригодишна давност за всяка сума поотделно, а не считано от падежната дата на целия кредит. По данни на ищеца последната усвоена сума била от **27.07.2009** г. Сочи, че през **2011** г. и на **19.04.2019** г. погашенията били извършени служебно.

Съдът, след като обсъди събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, и с оглед изявленията на страните, намира следното:

От приложеното ч.гр.дело № 51333/2022 г. по описа на СРС се установява, че съдът е издал Заповед № 30142/21.10.2022 г. за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 от ГПК (извлечение от счетоводните книги на „****“ АД, представляващо изискуемо вземане по договор за издаване кредитна карта от **30.07.2008** г., с разрешен размер на овърдрафта **2000.00** лева), съгласно която е разпоредил длъжникът А. К. К. да заплати на заявителя „****“ АД следните суми: **2 000,00** лева - главница по Договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на овърдрафт по разплащателна сметка Номер: ****CCR-***/30.07.2008** г., ведно със законна лихва за период от **21.09.2022** г. до изплащане на вземането, сумата **1133,93** лева - договорна лихва за период от **20.09.2019** г. до **18.09.2022** г., сумата **1,11** лева - мораторна лихва за период от **19.09.2022** г. до **20.09.2022**г., сумата **60,00** лева - разноси за връчване на покана.

Между страните не се спори, че на **30.07.2008** г. между „****“ АД в качеството на кредитор и ответника в качеството на кредитополучател е бил сключен по Договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на овърдрафт по разплащателна сметка Номер: ****CCR- *****, по силата на който банката е предоставила на кредитополучателя банков кредит тип овърдрафт в размер на **2000** лв. Съгласно т. 4 от договора, длъжникът се е задължил да погасява предоставения му овърдрафт в сроковете и по начина, предвиден в Общите условия. В чл. 3 е уговорено, че кредитната карта е със срок на валидност до **10.07.2010** г., като същият се подновява автоматично при условията и реда предвидени в Общите условия на Банката.

В т. 6 от договора е уговорено, че за ползвания овърдрафт титулярът ползва гратисен период със срок до **45** дни. В случай, че до датата на падежа

титулярът погаси изцяло дебитното салдо по картовата си разплащателна сметка, формирана до края на последния отчетен период, то банката не начислява лихва върху дебитното салдо.

Страните не спорят, че Договора за издаване кредитна карта от 30.07.2008 г. се подновявал автоматично при условията и по реда предвидени в Общите условия на Банката за издаване и ползване на револвиращи международни кредитни карти с чип Mastercard и VISA, които общи условия, на основание т. 10 от анекс № 1, които били приети от ответника и последният се бил запознал с тях.

За изясняване на обстоятелствата по делото е назначена и изслушана съдебно-счетоводна експертиза. От заключението на вещото лице, което съдът възприема като компетентно и добросъвестно и което не е оспорено от страните по делото се установява, че ответникът е усвоил и е налице непогасен кредитен лимит в общ размер на 3195,04 лв. В заключението е посочено, че извършените погасявания по сключения между страните договор за издаване на кредитна карта са в общ размер на 1012.06. лв., като последната погасителна вноска от ищцата е била извършена на 28.10.2011г. В о.с.з., вещото лице посочва, че извършените погасявания на задължението от 19.04.2019г. на процесното задължение не е извършено от ответницата, а са били погасени от банката служебно.

Съгласно чл. 430, ал. 1 от Търговския закон (ТЗ) с договора за банков кредит банката се задължава да отпусне на заемателя парична сума за определена цел и при уговорени условия и срок, а заемателят се задължава да ползва сумата съобразно уговореното и да я върне след изтичане на срока. Ал. 2 предвижда, че заемателят плаща лихва по кредита, уговорена с банката.

От обсъдените по-горе доказателства съдът намира, че ищецът е изпълнил задълженията си по договора, като съгласно същия е предоставил банков кредит - овърдрафт по разплащателна сметка на ответницата в размер на 2000 лв. със срок за ползване до 10.07.2010 г., който срок се подновява автоматично при условията и по реда предвидени в Общите условия. От заключението на съдебно-счетоводната експертиза се установи, че усвояването на овърдрафта от ответницата е започнало на 30.08.2008 г., ответницата е ползвала суми по предоставения ѝ овърдрафт и е погасявала част от дължимите такива, като последното плащане е на 28.10.2011г. Установено е също, че на задълженията на ответницата по картовата разплащателна сметка са в размер на 3195,04 лева. По делото не е спорно и се установява от заключението на вещото лице, че задълженията не са били погасени от ответницата в предоставения ѝ срок. Ищецът признава, че титулярът се задължил да погасява задълженията до падежа или до следващият работен ден, ако падежът е в неработен ден, да внася по сметката минималната погасителна вноска, посочено в извлечението по картовата сметка. Предвид изложеното и с оглед обстоятелството, че по делото са представени Общи условия на Банката, в които липсва регламентирани

условия за сроковете и начина на погасяване на предоставения овърдрафт, то съдът счита, че падежът следва да се определя съгласно т. 6 от сключения между страните договор. В т.6 от договора е уговорено, че за ползвания овърдрафт титулярът ползва гратисен период със срок до 45 дни. В случай, че до датата на падежа титулярът погаси изцяло дебитното салдо по картовата си разплащателна сметка, формирана до края на последния отчетен период, то банката не начислява лихва върху дебитното салдо. В този смисъл и изискуемостта на последното задължение от 20.07.2009г., следва да настъпи на 04.09.2009г., когато длъжникът е изпаднал в забава по отношение на цялото претендирано задължение от страна на ищеца.

Ответницата е направила възражение, че вземанията на ищеца за главница и лихви са погасени по давност. По отношение вземането за главница, съдът счита, че е приложима общата петгодишна давност по чл. 110 от ЗЗД, доколкото се касае не за периодично плащане, а за единно вземане, по което кредиторът се е съгласил да получи изпълнение на части (В този смисъл Решение 38/26.03.2019 г. по т. д. № 1157/2018 г. на II т. о. на ВКС). Що се отнася до вземанията за лихви, по отношение на тях е приложима кратката тригодишна давност по чл. 111, б. „в“ от ЗЗД. Съгласно разпоредбата на чл. 114 от ЗЗД давността започва да тече от деня, в който вземането стане изискуемо. Въпроса от кой момент е изискуемо вземането по процесния договор е спорен по делото. Ищецът счита, че датата на предсрочната изискуемост е 19.09.2022г. г., а ответницата счита, че кредита е в просрочие от датата на последното плащане на 28.10.2011г. която дата следва да се счита за начален момент, от който започва да тече погасителната давност.

Съгласно разясненията, дадени в Решение № 45/17.06.2020 г. по т. д. № 237/2019 г. на II т. о. на ВКС, началният момент, от който започва да тече давностния срок за вземания за главница по погасителни вноски по договор за банков кредит, е моментът на изискуемостта на съответната вноска, а не датата на уговорения краен срок за погасяване на кредита. Съгласно разяснителната част на Тълкувателно решение № 3/2011 г. от 18.05.2012 г. по тълк. д № 3/2011 г. на ОСГТК на ВКС, погасителната давност е установена в обществен интерес и целта е да се стимулира своевременното упражняване на субективните граждански права. Посочено е, че чрез този институт на кредитора се отнема възможността да иска принудително осъществяване на своето право. Тя служи за гарантиране на правната сигурност като допринася за бързото развитие и уреждане на гражданските правоотношения, което е в интерес на всички. Въз основа на така даденото тълкуване в задължителната практика на ВКС относно целите на института на погасителната давност и предвид обстоятелството, че погасителната давност е свързана с бездействие на кредитора - неупражняване на негово субективно право, за което същият може да търси изпълнение, на основание чл. 114 от ЗЗД, началният момент на течението на давностния срок винаги е свързано с изискуемостта на вземането на кредитора, тъй като това е моментът, от който той може да търси

изпълнение. С оглед на това, неупражняването на правото в рамките на давностния срок води до погасяване на правото на принудително изпълнение. Когато вземането на банката по кредита е разсрочено на отделни погасителни вноски, изискуемостта на съответната част от главницата настъпва в различни моменти по силата на постигнатото от страните съгласие, което има силата на закон между тях. За съответната част от главницата изискуемостта настъпва с изтичането на срока за плащането ѝ, от който момент за тази част кредиторът може да търси изпълнение, вкл. и по съдебен /принудителен/ ред, поради което бездействието му се санкционира с течение на давностния срок по отношение на тази част от вземането по кредита. Да се приеме противното, означава да не се зачете волята на страните по договора относно различната изискуемост на частите от главницата по всяка от дължимите вноски и свързаното с нея течение на давността. В случая не става въпрос за предложено частично изпълнение от страна на длъжника без съгласието на кредитора, а за разсрочено изпълнение на главницата по кредита, за което страните са постигнали съгласие още при сключването му или с допълнително споразумение. Ето защо не може да се приеме, че при положение, че кредиторът има право да търси изпълнение от изискуемостта за съответната част от вземането, бездействието му да го направи не води до течение на давностния срок за тази част от вземането.

От представения по делото Договора за издаване кредитна карта от 30.07.2008 г., а именно в т.6 е уговорено, че за ползвания овърдрафт титулярът ползва гратисен период със срок до 45 дни. В случай, че до датата на падежа титулярът погаси изцяло дебитното салдо по картовата си разплащателна сметка, формирана до края на последния отчетен период, то банката не начислява лихва върху дебитното салдо. В този смисъл и изискуемостта на последното задължение от 20.07.2009г., следва да настъпи на 04.09.2009г., когато длъжникът е изпаднал в забава по отношение на цялото претендирано задължение от страна на ищеца..

По същността си овърдрафтът е краткосрочен кредит, който се ползва по разплащателна сметка на кредитополучателя и представлява допустимо от банката надвишаване над салдото по сметката. Кредитът овърдрафт се усвоява по разплащателната сметка до разрешения лимит и може да се ползва изцяло или отчасти, като обикновено се погасява при всяко постъпление по разплащателната сметка. Кредитополучателят е длъжен да осигурява средства за погасяване на кредита. Действително при овърдрафта не се изготвя предварително погасителен план, както при потребителския или ипотечен кредит, т. к. няма как отнапред да бъде известно, каква част от разрешените средства ще бъдат усвоени, но и при този банков кредит се определя месечна падежна дата, размер на минималното погасяване от формирания дълг и дължима лихва за ползване на средствата (Решение № 1559 от 13.07.2015 г., постановено по в. гр. д. № 1111/2015 г. по описа на Софийски апелативен съд).

От приетото по делото ССЧЕ се установи, че последната погасителна

вноска от ищцата е била извършена на 28.10.2011г., на която дата е била прекъсната течението на погасителната давност, като е започнала да тече нова такава. В о.с.з., вещото лице посочва, че извършените погасявания на задължението от 19.04.2019г. на процесното задължение не е извършено от ответницата, а са били погасени от банката служебно, поради което това погасителната давност не следва да се счита за прекъсната.

Предвид обстоятелството, че съгласно разпоредбата на чл. 110 от ЗЗД срокът, с който се погасяват дължимите суми е петгодишен, вземането за главница на ищеца спрямо ответницата А. К. се е погасило на 29.10.2016 г. Клаузата от общите условия по която е договорено между страните автоматично подновяване на договора, не е обстоятелство от тези, които спират или прекъсват действието на погасителната давност.

Съдът не споделя становището на ищеца, че от датата на предсрочната изискуемост – 19.09.2022г., започва да тече погасителната давност. Това, че банката не е предприела своевременно действия по прекратяване на договора, поради неизпълнение от страна на ответницата на задълженията ѝ по същия и е упражнила правомощията си да обяви кредита за предсрочно и изцяло изискуем едва на 19.09.2022г., т.е. след изтичане на петгодишната погасителна давност за вземанията за главница по договора, не обуславя изискуемост на вземанията, считано от тази дата. Подобно разбиране би означавало на практика да се предостави възможност на кредитора едностранно да удължава периода на погасителната давност на вземането, като „обявява“ предсрочна изискуемост дълго след изтичането на давността, което би довело до неравнопоставеност на страните, в частност на кредитополучателя като икономически по слабата страна в правоотношението.

Съобразно разпоредбата на чл. 119 от ЗЗД с погасяването на главното вземане се погасяват и произтичащите от него допълнителни вземания, макар давността за тях да не е изтекла. Предвид гореизложеното и доколкото се установява, че вземането на ищеца за главница е погасено по давност, то погасени по давност са и акцесорните вземания, касаещи лихви и такси.

Предвид изложеното съдът намира, че предявения иск за установяване вземанията на ищеца за главница и лихви, е неоснователен, поради изтичане на погасителната давност за тези вземания и като такъв следва да бъде отхвърлен.

По отношение на разноските:

Ответницата иска на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК да и бъдат присъдени направените разноски за адвокатско възнаграждение, което възлиза в размер на 620 лв. за исковото производство.

Съгласно практиката на ВКС, ответникът няма право на отделно адвокатско възнаграждение в заповедното производство за подадено възражение и такова не следва да му бъде присъждано /в този смисъл

Определение №45/23.01.2019г. по ч.т.д.№3074/2018г. на ВКС, I ТО,
Определение №140/19.03.2020г. по ч.т.д.№236/2020г. на ВКС, II ТО и др./

Водим от горните мотиви, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от „***“ АД, с ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: град *** П, против **А. К. К. ЕГН *****, искове с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 430, ал. 1 и ал. 2 ТЗ, вр. чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД и чл. 86, ал.1 ЗЗД**, за установяване дължимостта на вземанията на „***“ АД, с ЕИК *** за следните суми: сумата от **2 000,00** лева - главница по Договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на овърдрафт по разплащателна сметка Номер:**CCR- ***/30.07.2008 г., ведно със законна лихва за период от 21.09.2022 г. до изплащане на вземането, сумата **1133,93** лева - договорна лихва за период от **20.09.2019 г. до 18.09.2022 г.**, сумата **1,11** лева - мораторна лихва за период от 19.09.2022 г. до 20.09.2022г., сумата **60,00** лева - разноси за връчване на покана, като **НЕОСНОВАТЕЛЕН**.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.3 ГПК „***“ АД, с ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: град София, бул. „*** П, да заплати на **А. К. К. ЕГН *****, сумата от 620 лв.**, представляваща разноси в **исковото производство**.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред СГС в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____